

Ehdotus A 1963/UVU
Tekijä Keskiryhmä
Käsittelijä Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Jäsen ehdotus pohjoismaisesta äänestä kansallisissa liikennesuunnitelmissa

Keskiryhmä ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että konsultoidaan Pohjoismaita ja suunnitellaan yhdessä kansallisia infrastruktuurihankkeita ja -panostuksia kaikkialla Pohjoismaissa.

Lisäksi keskiryhmä ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että tehdään tiiviimpää ja järjestelmällisempää yhteistyötä kansallisiin liikennesuunnitelmiin vaikuttamiseksi.

ja

että laaditaan luettelo priorisoitavista, infrastruktuurista aiheutuvista rajaesteistä, jotka ovat esteenä Pohjoismaiden integroitumiselle. Luettelon tulee kuvastaa Pohjoismaiden asukkaiden ja eri sektorien intressejä. Luetteloa on tarkistettava joka toinen vuosi.

Taustaa

Pohjolassa tarvitaan enemmän infrastruktuurialan yhteistyötä. Infrastruktuurista aiheutuvat fyysiset rajaesteet jarruttavat integraatiota ja kilpailukykyisemmän Pohjolan toteutumista. Yksi keskiryhmän tärkeimmistä tavoitteista Pohjoismaiden neuvostossa tehtävässä työssä on ihmisten ja yritysten liikkumista estävien ja toimintaa rajoittavien esteiden poistaminen.

Keskiryhmä ja Pohjoismaiden neuvosto ovat aiemmin todenneet, että liikenneministerineuvostolle on suuri tarve, minkä lisäksi infrastruktuurista keskustellaan usein valiokunnan kokouksissa. Keskusteluja leimaa usein se, että niissä keskitytään liikaa johonkin tiettyyn hankkeeseen sen sijaan, että hyödynnettäisiin muita pohjoismaisia hankkeita. Keskustelut voivat liikkua myös liian abstraktilla tasolla, jolloin niistä ei synny ratkaisuja todellisiin infrastruktuuriesteisiin. Suomen ja Ruotsin

Nato-jäsenyyden myötä toimivan yhteispohjoismaisen infrastruktuurin tarpeeseen tulee vielä ylimääräinen valmiusulottuvuus.

Keskiryhmän mielestä saattaa olla tarpeen ajatella uusiksi fyysisten rajaesteiden parissa tehtävää työtä. Ryhmä toivoo siksi, että valiokunta tarkastelee mahdollisuuksia työskennellä aktiivisesti kansallisten suunnitelmien hyväksi.

Norjalla ja Ruotsilla on tällä hetkellä pitkän aikavälin infrastruktuuristrategiat, joita käsitellään jatkuvasti. Tanskassa solmittiin muutama vuosi sitten laaja-alainen infrastruktuuria koskeva kompromissi, joka on voimassa vuoteen 2023 asti.

Islannissa valtiolla ja pääkaupunkiseudun kunnilla on laaja sopimus pitkäjänteisestä infrastruktuuristrategiasta, joka koskee liikennettä alueella. Suomessa viimeisin laaja-alainen liikennejärjestelmäsuunnitelma hyväksyttiin vuonna 2021.

Lähestulkoon ehtymätön infrastruktuuria koskevien parannusten tarve johtaa siihen, että suunnitelmat asettavat väistämättä alueelliset ja sektorikohtaiset intressit toisiaan vastaan. Tämä voi johtaa siihen, että maiden välisiä hankkeita pidetään vähemmän tärkeinä. Mikäli tätä seikkaa halutaan muuttaa, on pohjoismaisen yhteistyön suuntaa kirkastettava.

Useat tahot, kuten Pohjola-Norden-yhdistykset, ovat puhuneet pohjoismaisen liikennesuunnitelman puolesta. Keskiryhmän käsityksen mukaan näin laajalle suunnitelmalle ei ole tarvetta, vaan tarvitaan järjestelmällisempää pohjoismaista yhteistyötä.

Keskiryhmä ehdottaa siksi, että Pohjoismaiden ministerineuvosto laatii luettelon infrastruktuurin aiheuttamista rajaesteistä, jotka voidaan sisällyttää kansallisiin liikennesuunnitelmiin ja -selvityksiin. Luettelon on kuvastettava maiden, puolue ryhmien ja eri sektorien tarpeita, joiden tavoitteena on huomioida ehdotukset hankkeista, joilla luodaan pohjoismaista hyötyä ja edistetään integraatiota. Valiokunnan tulee käsitellä luetteloa painopisteistä säännöllisesti, esimerkiksi joka toinen vuosi. Ehdotetaan myös, että valiokunnan sihteeristö saa vastuulleen huolehtia siitä, että ajankohtaiset hankkeet huomioidaan maiden tekemässä infrastruktuuria koskevassa työssä.

Pohjolassa 8. syyskuuta 2023

Kjell-Arne Ottosson (KD)
Hanna Katrín Friðriksson (V)
Heidi Greni (Sp)
Jouni Ovaska (kesk.)
Anna Falkenberg (Sb)
Kathrine Kleveland (Sp)
Hafdis Hrönn Hafsteinsdóttir (F)
Ulrika Liljeberg (C)
Ola Elvestuen (V)
Bella Forsgren (vihr.)

Simon Holmström (HI)
Rebecka Le Moine (MP)
Guðmundur Ingi Kristinsson (FF)
Kjerstin Wøyen Funderud (Sp)
Johan Dahl (Sb)
Eva Biaudet (r.)
Mikael Lindholm (ÅC)
Michael Aastrup (V)
Markku Siponen (kesk.)